

Dynamika zmian wskaźników stanu zapalnego po operacji skoliozy idiopatycznej

Dynamics of changes in level of inflammatory markers after surgery for idiopathic scoliosis

Konrad Karpezo, Piotr Niemczuk, Paweł Główska, Tomasz Kotwicki

Klinika Chorób Kręgosłupa i Ortopedii Dziecięcej, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Wstęp. Korekcja skoliozy idiopatycznej z dojscia tylnego jest rozległą operacją, połączoną ze znacznym uszkodzeniem tkanek i zwiększonym ryzykiem infekcji pooperacyjnej. W przeciwieństwie do endoprotezoplastyki stawu biodrowego i kolanowego, w piśmiennictwie nie ma jednoznacznego poglądu w zakresie znaczenia monitorowania wskaźników zapalnych w okresie pooperacyjnym.

Cel. Analiza dynamiki zmian wskaźnika CRP i leukocytozy we wczesnym okresie pooperacyjnym po korekcji skoliozy idiopatycznej z dojscia tylnego.

Materiał metoda. Retrospektywnie przeanalizowano dokumentację 45 pacjentów, 36 dziewcząt i 9 chłopców, w wieku od 11 lat do 17 lat, średnia 14 lat SD $\pm$ 4, operowanych pomiędzy styczniem 2020 a kwietniem 2022 roku i spełniających kryteria włączenia: wiek poniżej 18. roku życia, wszystkie typy lokalizacyjne skoliozy idiopatycznej, jednorazowa operacja korekcji skoliozy z dojscia tylnego z użyciem implantów kręgosłupowych. Dodatkowo odszukano retrospektywnie pacjentów operowanych od roku 2016 spełniających w/w kryteria włączenia u których wystąpiło zakażenie miejsca operowanego (3 pacjentów). Przeanalizowano poziom wskaźnika CRP w drugiej, czwartej i szóstej dobie po operacji, w wybranych przypadkach dopuszczono oznaczenie CRP wykonane w siódmej zamiast w szóstej dobie (operacje wykonane w godzinach popołudniowych) oraz WBC w pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej, piątej i szóstej dobie po operacji. Porównano wartości celem oceny dynamiki zmian we wczesnym okresie pooperacyjnym oraz czas normalizacji wartości obu parametrów.

Wyniki. Najwyższy poziom CRP obserwowano w drugiej dobie po operacji: średnio 109,1 [mg/l] SD 55,9 (od 12,1 do 237,3). W kolejnych dobach obserwowano stopniowy spadek wartości CRP: w czwartej 96,9 SD $\pm$ 62,5 (od 8,8 do 303) co stanowiło 88,8% wartości z drugiej doby, $p < 0,05$, w szóstej/siódmej średnio 38,1 SD $\pm$ 33,4 (od 3,8 do 133,6), 34,9% wartości z drugiej doby, $p < 0,05$. Najwyższy poziom WBC obserwowano w dobie operacji: średnio 16,47 [103/ul] SD $\pm$ 5,4 (od 4,3 do 30,2), $p < 0,05$. W kolejnych dobach obserwowano stopniowy spadek wartości WBC uzyskując normalizację w 6. dobie po operacji, $p = 0,24$. U pacjentów z zakażeniem miejsca operowanego nie nastąpiła normalizacja WBC w 6 dobie po operacji.

Wnioski. W okresie pooperacyjnym obserwuje się stopniową normalizację CRP i WBC. Pacjenci, u których nie dojdzie do normalizacji WBC do 6. doby po operacji wymagają dalszej obserwacji z uwagi na ryzyko wystąpienia wczesnego zakażenia miejsca operowanego.